

POKROK ZAPADU

PUBLISHED WEEKLY.

Published by Pokrok Publishing Co., 1809-1811 Howard St.—Tel. 2918. Subscription by mail, — \$1.00 per year. VYCHÁZÍ KAŽDOU STŘEDU.

Vydává: Vydavatelská Spol. Pokroku VÁG. BUREŠ, ředitel. 1309 1311 Howard ul. — Telefon 2913.

Předplatné:
místě s dodávkou do domu.....\$1.00
v místě, s dodávkou poštovní.....\$1.00
odtlu pro Spojené Státy a Kanadu.....\$1.00
Čech.....\$1.00

Ohlášky.

Drobné a sčítané ohlášky uvádějíme pouze tehdy, když peníze k objednávce přiloženy jsou. Za drobné ohlášky obvyklejší velikosti, nepřesahující palec, účtáme 75 centů za tiskárnu. Za sčítané ohlášky, obsahující, umění a jiné, účtáme \$1.00 za tři palce za každé uveřejnění. Nechtějí-li proto přiložit objednávku tolik peněz, jak velikost ohlášky máti si přejde. Ceny ohlášek na delší dobu oznají se ochotně na požádání.

Zašlky peněz

Pro nejbezpečnější, když se koupí na poště neb expresu "Money Order" a tž nám se saje. Tž v registrovaném dopise, aneb poukázku bankovní jest záruka jista. Kdo chce platit "checkem" na bank, nechtě zasle 30 centů více, proto že tolik musíme platit banku za kolekt, aneb at koupí směnkou (draft) na Omaha, Chicago neb New York. Na místě drobných peněz přijmeme tž 1- a 5-centové kolký. Všechny zašlky nechtě jsou sdalány pod jednoduchou adresu: pouze takto:

Pokrok Západu,
Omaha, Neb.

Omaha, Neb., 28. června 1905.

BŮDL JEST NÁRODNÍ NECTNOSTÍ Američanů.

MOŽNÁ, ŽE PŘÍMĚRÍ ZACHRÁNÍ LINÉVIČOVÍ válečnou jeho reputaci.

LINÉVIČ DOUFA, ŽE ZVÍTĚZÍ, ALE proto do boje pfece jen nemá na spěch.

CAR MIKULÁŠ ZNÁ JEN TENKRÁT ruský lid, když chce od něj něco mít.

TU NYNĚJŠÍ NAŠI DOBU MOHLI BYCHOM směle nazvat dobou velikých zlodějí.

MILWAUKEE OD NYNĚJŠKA BUDE nejen pověstným svým pivem, ale i svými bádlery.

V HAAGU MÁME MEZINÁRODNÍ DOHODU soud, který se patrně minul svým účelem.

NA ASIJSKÉM BOJIŠTI SNAD PŘECE chce Oyama vyčkat, jak dopadne to vyjednávání o mír.

POCHODENÍ POVSTÁNÍ ZAPLÁLA V Lodži, ale v brzkou plápol její zaniknul v lidské krvi.

LIDÉ, KTERÍ SE STARAJÍ O SVĚ vlastní záležitosti, mají málo času ku kritice svých sousedů.

TY ČERVÁNKY SVOBODY V RUSKU, jakmile se objeví, hned jsou zase zakryty mrakem despotismu.

KOHO CHTĚJÍ BOHOVĚ ZNIČIT, TOHO raní slepotou, říkávali staří Řekové a na caru se to osvědčuje.

NEMOHL BY PRESIDENT ROOSEVELT skoncovati tu německo-francouzskou válku ještě nežli začne?

SPOKOJENOST JEST PRV LEPŠÍ NEŽLI peníze, ale bez peněz je těžko v naší době docíliti spokojenosti.

JAPONSKO SIC RUSKU vypráší Irak, ale pfece tam vládne dosud starý brak.

V MANDŽURSKU SE PATRNĚ OYAMA a Linévič rozhodli na tom, nedělat nic a čekat, až jak to dopadne ve Washingtonu.

ŠPANĚLSKO MUSÍ BÝT DOSUD CHUDĚ na státníky, když tam byl povolán opět "fezník" Weyler do ministerského kabinetu.

BYLO BY TO TAK PŘEKVAPENÍ PRO anglického Bullika, aby po uzavření míru mikado s carem uzavřel spojenectví.

V CHICAGU JAKÝWOLI BEJSMENTNÍ kloubsk vydělá na svém výletu sta, ale když se pořádká výlet ve prospěch Útulny a sirotčince, tu se sežene výdělek sotva několik dolarů.

Jo, ta naše obětavost ta je k popukání, ta dolary vyhazuje a pak centy shání.

ČLOVĚK SNADNO ZAPOMÍNÁ A NÁRODY patrně také. Poláci dosti brzo zapomněli na rok 1863, že chtěli již opět pozvejnouti prapor vzpoury.

CAR BY SI MĚL PŘIPAMATOVATI, AŽ bude čisti podmínky míru, že ty budou mnohem horší, bude-li nucen místo ve Washingtonu mír projednávati v Tokiu.

TA STÁVKA VOZKŮ V CHICAGU PODALA smutný důkaz, že zlodějí v Americe je teď skoro jak máku, jedni v dělnické jsou říze a druzí zas ve fraku.

V OHU POSLÁN BYL ZASE JEDEN bankéř do káznice. Pájde-li to takhle dál, tu se octne většina amerických finančníků brzo za mřížemi.

NÁŠ TEDDY JEST TOHO NÁHLEDU, že veliké loďstvo zaručuje mír. Ale na ruském loďstvu jsme se přesvědčili, že jakost takového loďstva je důležitější nežli jeho velikost.

MÍSTOKRÁL ALEXEJ, KTERÝ RUSKU připravil ten japonský guláš, do stal vyhazov od cara. Co je to všechno platno, že strážce zla dán byl na odpočinek, když zlo zůstalo.

TEŽ KÝŽ JAPONSKO UKÁZALO SVOU sílu na moři i na souši a stalo se příčinou smrti statisíců lidí, tu o jeho čelném místu mezi "civilizovanými" národy nemůže býti již žádná pochybnost.

BŮDLĚŘI VE FILADELFIJ OKRADLI prý město v posledních pěti letech o padesát milionů dolarů, ale vzdor tomu páni obrzodějí tž se zlaté svobodě. Inu, tak to chodí v Americe:

Na zloděje, jenž bochníček chleba někde ukradne, na toho vždy spravedlnost těžkou rukou dopadne.

Kdo však skrad miliony, toho nikdy nekáfe, ten se vozí jak pan baron v elegantním kočáte.

O otázce vládního dozoru nad dráhami.

Lid v celé Americe a ovšem i v Nebrasce, až na železniční úředníky, jejich obchodní spřízněnce a politické podporovatele, souhlasí jednomyslně se záměry presidenta Roosevelta ohledně vládního dozoru nad dráhami. Není to dosti dobře pochopeno, ale jest to pravdou, že populistické povstání, jehož byla Nebrasca bouřlivým střediskem, bylo blavně odporu lidu proti nespravedlivému činní rozdělení, přehnaným železničním sázbám a politickému vlivu dráh. Jiné části země obdržely nižší dopravní sazby a bylo s nimi zacházeno mnohem velkomyšlněji od správce dráh za posledních deset roků, nežli s Nebraskou. Před 12 roky legislatura v Nebrasce přijala zákon o nejvyšších sázbách zavedených v Iowě s přidáním 60 ze sta za náhradu rozdílu v množství nákladu a poměrně hustotě obyvatelstva obou států. To bylo na neštěstí v druhém roce sucha, kteréž následovalo v patách za všeobecnou obchodní tísní a průmyslovým váznutím. Sklizeň korný v Nebrasce obnášela v r. 1904 jen 14 mil. bušů, kdežto průměrná sklizeň korný ve státu obnášela předcházející čtyři a následující 3 roků mezi 200 a 300 miliony bušů.

Dráhy obrátily se na spolkové soudy proti provedení zákona o nejvyšších sázbách dopravních, poněvadž by nestačil jejich příjem při tom na placení úroků jejich vložených jistin a odvolávaly se na neobyčejně slabou dopravu v letech 1894 a 1895. Nejvyšší spolkový soud potvrdil odvolání dráh s dodatkem, že kdykoli by rozsah dopravy dosáhl pravidelných rozměrů, může se zákon o

nejvyšších sázbách vymáhati. Provádění zákona toho bylo v Nebrasce svěřeno výboru na státní dopravu, avšak ten byl po rozhodnutí nejvyššího soudu spolkového zrušen výrokem nejvyššího soudu státního na tom základě, že zákon jej stvořivší je neplatným. Rozhodnutí toto ponechalo Nebrasce zase na milost dráhám až do dneš, poněvadž každý následující sněm podlehl železničním nádhončím a opomenul přispěti na pomoc farmerům a zasílatelům v Nebrasce.

To není ještě vše. Změny v třídění nákladu učiněné za posledních 5 roků zvýšily ještě sazby dopravní nad ony v letech 80tých. A tu jest právě příčina stesků lidu Nebrasky, jenž domáhá se dozoru vládního nad dráhami více snad, nežli kterýkoli jiný stát.

Na konci r. 1894 měla Nebrasca 5,797 mil tratí, kdežto Iowa jich měla 9,917 mil. Koncem úředního roku 1904 měly dráhy tyto v Nebrasce čistého výtěžku \$16,416,416, kdežto výtěžek čtenějších dráh v Iowě obnášel pouze \$15,076,163. Jinými slovy čistý výtěžek dráh v Nebrasce obnášel v roce tom \$2,882 za mili, kdežto v Iowě za mili obnášel jen \$1,552.

Rosewater, redaktor a vydavatel Omaha Bee, náš sloutný krajan, nežli byla zafzena mezistátní komise obchodní, přimlouval se rozhodně za vládní dozor nad železnicemi a odporučoval to před senátním výborem ve Washingtonu v r. 1885 a pak před kongresním výborem v r. 1886 a 1887 a to z toho důvodu, že nevěřil, že americký lid jest již dosti zralým pro vládní vlastnění dráh. Výmluvnými slovy přimlouval se tehdy za přímé vedení dozoru nad dráhami kongresem a za mezistátní soudní stolicí k rozhodování o stížnostech raději nežli za mezistátní obchodní komisi, poněvadž se obával, že dle zkušeností v Nebrasce železnice opanují komisi pro sebe a dozor že bude fraškou. Rosewater, ač dosud zastává tento náhled a praví, že jedině rozluštění otázky železniční jest rozřešením moci komise a doplněním jí mezistátním dvorem složeným ze soudců mimo jiné soudy ustanovených.

Komise by neměla prozatím ničeho na práci, nežli uznati všechny nynější zavedené sazby za platné, dokud by nebyly předloženy stížnosti proti určitým sázbám, a když by se po vyšetření dokázalo, že jsou vyděračné a činní rozdíly, prohlásila by komise tak, a když by železnice zdráhaly se změnit sazby, jak komise odporučila, provedla by komise změny ty sama, ponechávajíc je ku schválení nejvyššímu soudu. Správce železniční praví, že jsou ochotni přenechati komisi, aby učinila změny sazeb, jen když by změny ty vstoupily v platnost, až když nejvyšší soud o nich rozhodne. To by znamenalo prostě protahování a nikoli odpomoc. Staré sazby by platily na dále a kdyžby nejvyšší soud učinil schválení komise, železnice by učinily ledabylé změny, a musely by se nové stížnosti předložiti a čekatí dva neb tři roky na jich vyřízení.

Obavy železničních správců, že by snižování sazeb komisi znamenalo zabránění majetku jejich, jest bezpodstatné a neohrožuje železnice ani tak dalece v jejich důchodech, jako občasně snižování sazeb samotnými správci železnic, když chtějí donutiti soutěžné dráhy k dělení se o výtěžek. Při nejhorším přilíh nezrozuměle snižení bylo by soudy zrušeno, kdežto když nadměrná sazba by musela zůstatí až do rozhodnutí soudů proti ní, byli by uživatelé železnic podrobováni zabavení majetku svého nadměrnými sázbami, nemajíce účinnosti a pomoci proti železnicím, které si platí nejlepší právníky pro sebe.

Konečně poukazuje dráhy na nevyhnutelný úpadek a ochromení všech železničních podniků, když by kongres učinil to, co už většina států učinila a ještě dále činí buď přímým zákonodárstvím, neb prostřednictvím železničních komisí. Kdo si pamatuje bouřlivou dobu granžerského státního zákonodárství, o němž dráhy prohlášovaly, že ničl a hubl podlésky na železničních podnicích a pfe káží dalšímu stavění dráh, připamatuje si odpory a nátky obchodních komor a spřízněných zasílatelů proti mezistátnímu obchodnímu zákonu, ten nedá se zastrašiti obnovovanými předpověďmi pohrom nějakých, vycházejících z vládního dozoru nad dráhami. Všechno to granžerské a mezistátní zákonodárství nemělo ani nejmenšího účinku na podlésky a spekulanty železniční. Už ta skutečnost, že bylo postaveno 70,000 mil dráh s jistinami \$4,410,000,000 od té doby, co byl přijat zákon mezistátního obchodu, jest nejlepší odpovědí na předpovědi pohrom a zastavení stavby železnic, kdyžby kongres rozšířil moc komise.

Všechny ty nátky jsou pouze dobře vypočítaným humbukem na oklamání veřejnosti.

Zrupní Němci silí vítr a klid nyní bouří.

Německo má v této chvíli zcela vážné starosti se svými osadami v jihozápadní Africe. Co mnohohlavný císař Vilém II. bez oddechu putuje z místa na místo a dává se oslavovati brzo doma, brzo za hranicemi, německé voje poprvé ve větších rozměrech prožívají kruté trampoty spojené s osadními boji. Nejstarší osada německá v Africe, kterou založil brémský obchodník Luederitz a kterou roku 1883 Německo převzalo, jest již pfeš rok dějištěm rozhořčených zápasů mezi rozbořenými domorodci, hájícími svou neodvislost, a německým vojskem. Znenáhla bylo vysláno z Evropy do jihozápadní Afriky pfeš 900 důstojníků a 16,000 mužů s množstvím děl a kulometů, ale z těch již na 200 důstojníků a několik tisíc mužů dílem padlo v boji, dílem bylo raněno, anebo stali se pro nemoc neschopnými k boji a dosud není povstání Hererů potlačeno.

Do Německa stále docházejí z Irucijců zprávy z Afriky o ukrutném strádání, které tato drobná válka německému vojsku ukládá a některé časopisy přinesly hrozná líčení o vojenských pochodech neznámými krajinami, ve kterých jsou vojnové v neustálém nebezpečí, že budou přepadeni velice ahytrálními, čilými a dobře ozbrojenými černochoy. Německé vojsko trpí často hladem pro obtíže, s kterými zásobování jest spojeno. Těžké strádání a nezvyklé podnebí má za následek epidemické nemoci a nedostatek vody činí výpravy tyto v pravdě podniknutím strašlivým, tak že u vojínů i důstojníků propukává časem útrapami žízň, delirium a šílenství. A pfeš všechno toto strádání není dosud možno předvídati, kdy bude konec této osadní válce, která si již vyžádala více obětí, nežli vláda německá veřejně doznává. Jak se situace utvářila, bude třeba ještě mnoho svědčích posíl, nežli Německo bude moci zakončiti tuto jihoafriickou výpravu.

Němci, zmocnivše se pfeš 22 roky tohoto území, ležícího při zátocce Angra Pequena, mohli se honositi tím, že nabyli osady mnohem větší nežli jest celá německá Hše. Obsahuje německá osada v jihozápadní Africe 830,960 čtver kilometrů, kdežto Německo samo čítá jen 340,637 čtv. kilom. Ovšem, ohromné toto prostranství z valné části nehodí se pro kolonizování, poněvadž jest to poušť bez vody. Severní část země byla

obývána asi 50,000 domorodci kmeneu Novambo, střední část kmeneu Hererů, jichž počet se pácí na 100,000, a jižní část Hottentoty a mššenci. Kdyby byli Němci s těmito domorodci zacházeli humanně, kdyžby byli skutečně hleděli je znenáhla získávati pro evropskou vzdělanost, nepochybně byli by zůstali ušetřeni nynějších bojů. Ale Němci zacházeli s domorodci s největší drsností a surovostí, pohlíželi na ně jako na dobytek, vykořisťovali je v obvodu obchodním a ňutili je do práce jako otroky, nejmenší provinění trestali bičí z hroší kůže a větší provinění trestali prachem a olovem, aneb šibenicí a takým způsobem zrupní Němci silí vítr a nyní klidí bouří.

Domorodci po léta snášeli tento krutý útisk, ale posléze byla i jich trpělivost u konce a povstání domorodců propuklo, rychle se rozšířilo a stálo již Německo množství lidských životů a pfeš 200 milionů marek.

Ale vzdor tomu se německému vojsku nepodařilo povstání utlumiti a vůdce jeho, generál Trotha, sahá k prostředkům nejkrajnějším a veřejnými vyhláškami brozí, že každého ozbrojeného domorodce dá zastřeliti a na hlavy vůdců povstaleckých vysazuje vysoké odměny.

K takovým koncům dospělo kulturní německé posláni v Africe. A byt i Němci měli dosti síly, aby posléze nad kmeny, hájícími udatně svou svobodu a neodvislost proti evropským vetřelcům, zvítězili, zůstane to pro Německo, cující porážkou, že přišlo do osady s palmou míru, oplývající sladkými slovy o svém vznešeném kulturním posláni a že tam končí vyhlazovací bojem, po němž Německo podrží síce osadu, ale bez obyvatelstva domácího.

Nedal se odstrašiti.

Náš slavný dějepisec Carlyle byl ukončil první díl svých "Dějinn Francie", půjčil jej příteli, by jej přečetl a posoudil. Přítel však, nemaje právě kdy, odložil rukopis na stůl a zapomněl naň. Rukopis spadl se stolu a služka rozházeného papíru používala k zatápění, takže, když Carlyle o rukopis se hlásil, k největší bolesti své seznal, že z něho ničeho nezbylo. Nedal se však odstrašiti. Chutě sedl k práci, jež vyžadovala dlouhého času, a nepovolil, pokud knihy znova nenapsal. Mnoho lidí velmi rychle pozbude myslí, kdykoli nehody je pronásledují; vidíme to zvláště v některých nemocech, kdy lidé záhy vzdají se naděje, zkusili-li marně několik léků. Často však povolí naléhavým prosbám rodiny a zkusí ještě Trinerovo Léčivé Hořké Víno, jež nový život vleje do jich žil. V chorobách žaludku není třeba zoufati, právě tak, jako v chorobách krve, nervů a celé zaživací soustavy, protože tento lék v každém případě upraví žaludek, přinese sílu a vrátí úplné zdraví. V lékárnách. Jos. Triner, jediný vyrábětel, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Jestli na rozpacích, co činiti, pište vyráběti; dostane se vám spravedlivé porady.

Johánek Bratri

.....vlastní.....
první třídy saloon
1402 William ul., Omaha, Neb.
Dobrá vína, likéry a doutanky. — Chutě zkusíte vlády po.....

Dr. James W. Novák

český zubní lékař
Má dšadovnu svou v pokoji č. 217 v Karbach Bloku, na 15. ul. mezi Douglas a Farnam. TELEFON 1300.